

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI-, KÖZGAZDASZATI- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZOLNOK-DOBOKAMEGYE ÉS A MEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Széchenyi-utca, csizmadiaszin alatt. Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.	NYILTTÉRI CZIKKOK garmondsora után 30 kr. fizetendő.	MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.	HIRDETÉSI DÍJAK: egy 30 négyszög cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden beigtatásnál 30 kr.	ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 6 frt — kr Félévre 3 „ — „ Évnyegyedre 1 „ 50 „ Községeknek egész évre előrefizetve 5 frt.
---	--	--	--	---

Két közgazdasági vívmány.

DEÉS, 1882. június 1.

A birtokosságot, a gazdaközönseget illetőleg, két előnyös vívmánynyal találkoztunk a napokban. Az egyik a képviselőházban a közelebbi letárgyalt *vámtariffára* vonatkozik s annak azon elfogadott pontja, mely szerint a hozzánk behozandó gabnára ötven kr. *behozatali-díj* szabott.

A másik nem kevésbé fontos és előnyös kivitelünkre nézve. — Ez alatt értjük azon határozatokat, melyeket a dél-német-francia, és a német-alföldi magyar-osztrákvasut kötelekben részes vasutak hor és liszt kivitelünkre nézve, az életbe léptetendő szállítási díjmérsékletekre nézve elfogadtak. A melyek kétségtelen, hogy a hozzánk közelebb levő német vasutak díjtételére is befolyással lesznek. —

Mindkettőnek nagy jelentősége van. Már ha csak pusztán, elvileg is tekintjük; örömmel, a termelő közönségnek egy szebb jövő reményével kell fogadnunk ezeket, mert ebből és ez által elérkezettnek látjuk az időt, bekövetkezni azon viszonyokat, melyek közt, az állam- és a közönség főtartásának első és csaknem egyetlen forrása, tényezője: a gazdaközönség érdekében kedvező intézkedések megtétele több oldalról kezdetét vette.

Az ötven kros behozatali vám, nem oly sorompó ugyan, mely piacainkról a kedvezőbb közgazdasági viszonyok közt levő külföldi termelőket elzárhatná, azonban midőn ebből az államnak is egy új jövedelem forrás nyílik, a vállalkozók nehezedő terheinek hordozása kevésbé fog újabb áldozatokat kívánni, sőt remélhetőleg könnyebbülést fog nyújtani.

És e mellett e védelem a termelőkben is újabb ösztönt és buzgóságot kell, hogy

felköltsön, hogy az adott előnyt érvényesítsék, és magukat versenyképessé tegyék.

De talán még ennél fontosabb az a vívmány, mely kivitelünk megkönnyítésére vonatkozik. Ha vissza gondolunk azon évekre, melyekben hazánk gazdasága oly szép virágzásnak örvendett, annak a termelésre kedvező időjárások mellett, egyik főbb oka volt nagy gabna kivitelünk.

Igen, mert az időben az európai gabnapiacokon, a magyar buza első sorban volt keresett.

De a külföld, nemcsak okosabb gazdasága, hanem főleg a közlekedési eszközök olcsó és gyors létesítése által kezdett fölöttünk dominálni.

És rabló gazdaságunk s az elemi csapásoknál még sokkal érzékenyebben sújták gazdaságunkat, a mi terményeinket: a külföldön főleg Németországon a Bismarck nemzetgazdasági politikájából kifolyólag felállított beviteli nagy vámok, melyek főleg a liszt kivitelét sújtván, ez által a gabnatermelésre hátrányos hatással voltak és vannak ma is.

De a fennirt vasuti kötelék kerete közt nyert szállítási díj mérséklet megnyitva s olcsóbbá tévén két főbb cikkünknek a bornak és buzának kivitelét, már a közelébb eső német kormány is kénytelen lesz merev és terhelő vám igényeivel lejebb hagyni.

És ez által régi s újabb piacokat nyerve, biztos reményünk s kinézésünk lehet, hogy ezen két újabb tényező, meghozza s megadja azon előnyöket, melyek által közgazdaságunk fölvirágoztatása lehetséges lesz.

S most, midőn az év mostoha száraz járása, most, midőn május fagyos szentjei, hanemis nagymérvű károkat okoztak, e két vívmányt tekintse a gazdaközönség, a birtokos

osztály a már régóta epedve várt boldogabb jövő első kezdetének.

A szamos-völgyi vasút rendes közgyűlése.

DEES, 1882. május 21.

Báró Bánffy Dezső elnök elfoglalva az elnöki széket tudatja, hogy az ülés határozatképes, mert a kellő számban lettek, a szabályszerűleg előre hirdetett ülésre, a részvények letéteményezve és többen jelentek meg, mint a hányan épen szükségessé a határozatképességre. A megjelenteket üdvözlöve az ülést megnyitja. Tudatja, hogy a pénzügyminiszter úr ő nagyméltósága a kincstár képviselőjével Nagy Béla kolozsvári pénzügyigazgató és kir. tanácsos urat bizta meg.

Bovánkovics Gyula titkár olvassa a tárgysorozatot és azután előadja az egyes ügyeket, melyek a beterjesztett javaslatok értelmében nyertek egyhangú elintézt.

A jelentés szerint kiadatott és elkönyveltett 1882. április hó 30-ig összesen: 1.112,900 frt 69 kr. Az építési költségek leszámolásáig még kiadásba hozandó: 21.000 frt.

A szerződések mellett létrejött ügyletek végleg rendezve vannak olyképp, hogy a vállalkozók közül jogos követelése nem maradt fel senkinek, mindazonáltal fölemlítettik, hogy Szongoth József vállalkozó ellen szerződés teljesítése iránt 1000 frtig pert kellett indítani és hogy Bartók József egy 1130 frtos állítólagos pótkövetelést támasztott, de miután ezen pótkövetelés jogtalan, megnyugvással várja be az igazgatóság a bíróság határozatát. A jelentést aztán így folytatja: a kisajátításnál előirányzott 153 hold terület helyett tényleg kisajátított 242 hold. A földmunkálatok előirányzata volt 243,641 kbmt. és létesített összesen 452,000 kbm. A hídak építésénél tervezett 311 méter össznyílású 49 híd és átereszt

A „SZOLNOK DOBOKA” tárcája.

Deés város állapota.

1848—1849.

IRTA KADAR JÓZSEF.

II.

Rabláshoz értő bukovinai katonaság neki esett a békés polgár házainak s kereskedő boltjaiból azt vitte, rabolta, a mi neki tetszett. Sirva nézett a polgár kifosztott házára. A veszteség sok ezerre ment. Az ekkézsia csűrőskertjét, gazdasági épületeivel együtt felégették, a bástyát lerontották s 370 forint pénzt rabolták el. Egyek vesztesége bizonytalan.

December 5-én a templomban kihirdették, hogy minden polgár fegyverét adja be; hazánk nagyrésze ellenség kezébe, karhatalom alatt nyögött s vele e város is. De karácson közeledtével eljött a szabadító; Bém a híres lengyelhős seregével a Bélahegy alatt állapodott meg; három ágyú lövést tesz, melynek elsője a tornyon levő kétszínű zászlót szakítja le, 2-ik a várost tartó ellenséges hadseregnek porondon levő ágyuját tévé tönkre; dec. 20-án az ellenség elszaladása után polgári ruhába öltözött tábornokot a lakosok meg szabadítottukként üdvözlék, e seregben volt Petőfi, a nép kedvelt költője is. Kévs pihenés és őrsereg hátrahagyása után Kolozsvár felé vette hódító útját, ezt karácson első napján a németektől megtisztította. S miután innen egy békítő kiáltványt intézett Erdély népeire, Deésen keresztül

Bethlen felé húzódott, rövid útközet után Urbánt az országból kiűzte. A magyarság ismét erőre kapott. 1848 jan. 9-én Beöthinek s a kirabolattak kárait megtéríteni ígért bátorító levele olvastott fel a közgyűlésben. Mennyire megörvendeztette a polgárságot e levél, annyira leverte Enyed pusztulását vevő hír s a félelem, midőn febr. elején elterjedt, hogy e város is Enyed sorsára van ítélve. Kétségbe esetten menekülnek, nem hallgatnak Csányi szavára, ki a város fedezésére katonaságot ígért küldeni. Febr. 11-én tartott ülésben elkeseredve szólnak az elköltözők és kiköltözni akarók ellen: „A terüt egyaránt kötelek emelni mindenki s az elmenekültek itt hagyják azt az itthon maradtak vállain, ki tud erősebb, biztosbb helyet Deésnél, küldje oda nőjét s gyermekeit, de a családapák, — férfiaknak, kik erő ellen erővel is képesek ezt védeni — elköltözésök meg nem engedtetik. Ha öröm vár reánk élvezzük együtt, ha ellen közelit városunkhoz oltalmazuk magunkat.” S foganatja lőn. Ez allatt az itt levő őrsereg parancsnoka Toth Károly százados és Bauer őrnagy térparancsnok rendeletére s utasításai alapján, nehogy a császári sereggel egyesült muszkák e kulesül szolgáló várost elfoglalhassák, megkezdék a Nagyszamoson túl levő hídfőnél redouteot hányatni s eleibe oly mély sáncot, melyben 1500 ember és 3 ütég ágyú elhelyezhető legyen.

A nemzeti lelkesültség késztült a két hatalmas császári sereg által való megtámadtatás esetére; 18—30 évesig való férfit a rendes, 30-tól 50-ig a nemzeti őrseregbe soroznak. Ezalatt elkövetkezett magyarországnak az osztrákháztól való elszakadása vagy a függetlenség kikiáltása, melyet e városban május 2-án tartott közgyűlés határozata folytán tudattak a piacon egybegyűlt néppel. E napon vették le 9 mázsát nyomó ev. ref. egy-

ház nagy harangját, s áldozta az egyház a haza oltárára, hozzá adván összes on- és cinedényeit.

Bel- és kül ellenség által megtámadott magyarságba Horváth Mihály kultusz miniszter hitet öntendő, június 6-ra országos böjtöt rendel, hazafias imát tesz közzé, hogy ezt a papok három hétig hetenként kétszer imádkozzák el, hogy a fenyegető vészről a Magyarok Istene szabadítson meg.

A vészfellegek tornyosulva valának, a katastropha gyorsan következze; jun. 20-án orosz, német egyesült sereg átlépte Beszterce felől Erdély határát; mieinknek a tulnyomó erő ellen, habár vitézül küzdöttek, hátrálniuk kellett. 21-én Bethlenig, 23-án Dobay hat ezer emberrel 14 ágyúval a hídfőnél levő sáncban foglalt állást. Itt találta őt Kosuthtal érkező Bém tábornok január 24-én; Dobayt a messze vonulásért Bém haditörvénysszék elé akarta állítani; magához vevén e sereget másnap, harmadnapon már Jánál — mielőtt megütközött volna, imádkoztatta seregét — napestig folyt a harc, másnap ujra, de sikertelen. Az ellenséget augusztus 11-ig tartóztatták fel, ekkor lépett Pawlőf, muszka tábornok, seregével a város Szamoson túllevő területére. A város a tábor számára mindennemű élelmet, italt s azon kívül 2500 darab husvágó marhát adott. S ez másodikként nehezedett kisajtott pénztára terhére. Több napig kellett tartani a katonaságot anélkül, hogy ezért kárpótoltatott volna. Ezalatt megtörtént a világosi fegyver letétel (aug. 13); az oroszok Kazinci tábornok megsemmisítésére Deésen keresztül Sibohoz indulnak; 26-án a magyar sereg összes fegyverét, 56 ágyút, 76 társzekeret átadta. Itt áldozott le országrészünk szerencse csillaga!

„Deésnek hazafiaságáért lakolnia kell” így gondolkozhatott Wolhgemuth polgári és hadi kormányzó, midőn szept. 2-ról rendeli, hogy a

helyett 70 hid és ateresz 509 méter össznyílással létesítettett.

Az üzlet megnyitása után és ennek érdekében kénytelenek voltunk a magas építményeknél és pedig a már előbb említett túlépítkezéseken felül is még tulterjeszkedni. Végre megemlítjük, hogy a pályafentartás érdekében kisajátítottunk Szamosujvár határán egy új kavicsbányát $2\frac{1}{2}$ hold területtel, mely helyen a szükséges vágányokat le is tettük.

Ezen a viszonyok és üzleti igények által követelt túlépítkezésekhez még azon túlköltekezések járultak, melyek részint a hosszabb építési időtartam következtében, részint azon okból keletkeztek, hogy egy magas miniszteri rendelet következtében a pályafentartási költségek a kormányi felülvizsgálat megejtéséig az építési-alap terhére könyveltetni rendeltettek.

Előterjesztjük továbbá, hogy ezen túlköltekezésben foglaltatnak azon tetemes összegek is, melyek a consortiummal kötött egyezség alapján és a törzsrésztvényeseknek bizonyos feltételekhez kötött kamat összegek folyósításából eredtek.

A társulat tárcájában lévő 375 darab elsőbbségnek értékesítése végett egy jelentékeny pénzcsoporttal bocsátkoztunk tárgyalásokba.

Azonban csakis a pálya üzletbevétele után volt lehetséges, midőn vasutunk kezdetleges forgalma már is igazolta azt, hogy vállalatunk elsőbbségeinek jövedelmezősége — minden kételyt kizárólag — biztosítva van.

S miután mult év december havában az angló-osztrákbank említett elsőbbségeknek 75% árfolyam melletti megvásárlását felajánlotta és ez által teljesen kielégítő ár megígértetett, az igazgatóság az elsőbbségek eladásához hozzájárult. —

Ennek folytán a 375 darab elsőbbség mult évi december hó 5-én az angló-osztrák banknak átszolgáltatott s az értékekért folyóvá tett o. é. frt 140,625 ár-összeg társulati pénztárunkba beszállított.

Ezen művelet folytán társulatunk azon kedvező helyzetbe jutott, hogy pénzvviszonyait az alap-tőke határai között rendezhette.

És ezen felül a kedvező árfolyam mellett történt résztvények eladásából mintegy 28,125 o. é. forint több bevétel is eredményeztetett, ezen pénzművelet sikeres keresztülvitele körül és kedvező eredmény elérésében társaságunk elnöke és üzletigazgatónk fáradhatatlan ügybuzgó eljárásuk által vállalatunk iránt érdemeket szereztek.

A vasutforgalomnál mindjárt kezdetben tapasztalható volt azon rendes és mondhatni nagymérvű személyforgalom, mely a teherforgalommal

szemben szembetűnő aránytalanságot mutatott és jelenleg is fennáll, úgyannira, hogy miként a részletes kimutatásokból kitűnik, a bevételeknek 44. 13%-ja a személyszállításra esik.

A kezdetben aránylag csekély teherforgalom leglényegesebb oka azon körülményben található, hogy ezen nyersterményekben gazdag vidéken, úgy az ipar, mint a kereskedelem vasutunk megnyitása előtt pangott és fejlesztése nagyobb mérvben csak ezután várható, miután az olcsó és biztos, tömeges szállításra alkalmas közlekedési eszköz már megteremtett, és épen vasutvállalatunk létesítése óta több jelentékeny külföldi vállalat és pénzcsoport az ipar fejlesztését vidékünkön már is nagymérvben mozdította elő.

A teherforgalom fejlesztése vasutunk üzletének legfontosabb és leglényegesebb tényezője lévén, ennek elérésére teljes erőnkől törekedtünk és örömmel jelenthetjük, hogy a magas kormány részéről ujabban tapasztalt jóakaratu támogatás következtében sikerrel is működünk, midőn a a deésaknai bányavonal kiépítésére az engedélyt kieszközlöttük és ez által nemcsak, hogy a jövő évekre jelentékeny teherforgalmat, de már e f. évre is 75,000 m.-m. sónak elszállítását biztosítottuk, s midőn még felemlítjük, hogy nagyobb szállítókkal és ipar vállalatokkal kötött szerződések által, továbbá díjkedvezmények engedélyezése következtében jövőre tömeges áruszállításokat megnyertünk, biztosan állíthatjuk, hogy pályánk teherforgalma, tehát jövedelmezősége is ezután már fokozatos mérvben emelkedni fog.

(Vége. köv.)

HAZAI HIREK.

BETHLEN, 1882. május 30.

A pünkösztnek ünnepe kiválólag érdekes vala reánk nézve. Már maga a derült idő, mely az esős hideg napok után következve be fölhangolá kedélyünket, látva, hogy vetéseink és rétjeink vidám és kecsesítő tenyészetnek indultak, mely által a jövődőt illetőleg kelt aggodalmaink lecsillapultak, ezek mellett a piros pünkösztöt korszoruzó ékes virágok szemlélése ezt még fokozza. De ezek fölött nem csak érdekessé, hanem feledhetlenné teszi reánk nézve az ünnep másod napján tartott azon műkedvelői előadás, melyet a vörös-keresztgyelet bethleni fiókja javára annak elnöke br. Bánffy Dezsóné, és gr. Bethlen Károly mint pénztárnoka rendeztek. A sikerült előadást ev. ref. lelkes Gyárfás Albert, mint rendező intézte, ki ez alkalommal fényes bizonyosságát adá közhasznu nemes törekvésének és buzgalmanak. A színre hozott darabok elsője vala: „Hate ügy én is ügy” kedélyes vigjáték, melyben Maksai Vilma k. a. (Talárdi bárónő), Csernátoni Ilona k. a. (Klára komorna) és Vályi Gyula (Aktási Richárd, ügyvéd) játszottak taps és elismerő éljenek lött. A második darab: „Egy csészé

következtében újabb települők által gyarapodva egyházukat virágzóvá teszik.

Megváltozik a város képe, szelleme. A pezs-gő társas élet megszűnt; nők férfiak a haza ellenének elnyomóival való társalkodást kerülik. Némán engedelmeskednek a hivatalnokok parancsainak, kik a korház, — s a piacon levő régi városházának lerontása, — s a mostaninak felépítésével örökítik meg nevüket. Ötvenes évek végén Olaszország felől jövő szellő lengedezésére, mint a nagy aszály után a jótékony eső következtében megújul, megfrissül a mező; úgy ébred fel most a város lankadságából; tiz éven át énekelni, megtiltott hazafias irányú dalok töltik be most a téreket. Politikai életre hivatottak szerepköre megváltozik, az egyház és tanügy eddig elhanyagolt ügyére fordítja figyelmét; felejtí a multat, szebb jövő reményében, szegény, gazdag versenyez a jótékony-ság terén. Gyárak, pénztári intézetek s jótékony társulatok alakulnak; ipar kereskedelem virágzásnak indul. Alkotmányunk nyerése folytán az ide átültetett hivatalnok sereg sinyli a talajt, megtisztul tőle a város; helyét hazafias szellemű egynek foglalják el. Átalakulás, fejlődés követi az intézők lépteit. A város visszanyeri régi előnyeit, két megye egyesülése folytán, ennek fő helyévé lesz; minden hivatal ide összpontosittatik. Tanintézeteibe javulás áll be; polgári fiu- és leányiskola felállítása által lehetőségessé vált a növendékeknek magasabb fokú képeztetése. Könyvnyomdát állitanak fel, melyben két hirlap lát hetenként napvilágot; gazdasági kertje mintaszerűleg berendezve; a város szépitése s fejlesztése érdekében a legnagyobb tevékenység mutatkozik. S végre Bánffy Dezsó báró, főispán, a jóban lankadni nem tudó úgyszeretete által létesíti a közlekedési eszközök koronáját, a vasutat, mely által Deést a nagyvilág piaccával összeköttetésbe hozta. Minden jó s nemes irányú cél iránt lelkesülni tudó népén áll e városnak tovább fejlesztése; Segélje az ég az intézőket, hogy e polg-lott országrésznek ma már haladásnak indult városát minél nagyobb mértékben virágzóvá t-hessék!

thea“, ez enyelgő társalgási vigjátékban Rác Miklós (Villedeuil báró), Maksai Vilma k. a. (Villedeuil báróné), Peres Károly (Camauflet) és Vályi Gyula (József), a szép számú közönség a taps és elismerés hasonló zajos és élénk kifejezésével koszorúza a szereplőket, A köztetszéssel fogadott előadás után, mely már maga fölhangolá a kedélyeket, következett a táncmulatság, melyben megtapsolt műkedvelőinken kívül a helybeli s vidékről berándult vendégkoszoru élénk részt veve. S többek közt legyen szabad fölemlitenünk az egylet fáradhatlan elnöke br. Bánffy Dezsóné ő nagyságát, ki ismert szeretetre méltó nyájasságával a vendégek iránti előzékenysége által csak fokozá a derült hangulatot, ott volt a jótékony-ságáról ismert gr. Bethlen Sándorné szerezetre méltó leánya Károlin comtes, gr. Bethlen Andorné és Pálné, gr. Rhédainé, br. Györfi Gé-záné és Katona Ilona k. a.-t, Szongot József k. a. stb. A táncmulatság a legélénkebb kedélyes-séggel folyt csak is a hajnali órákban oszlott szét.

8—8.

CSÁKI-GORBÓ, 1882. május 31.

Minden kornak meg van a maga divatos eszméje, intézménye. Mai napság a vörös kereszt ügyének felkarolása lett divattá. Cs.-Gorbó és vidéke is hodol a divatnak s a Cs.-Gorbón alakult fiókegyelet ugyancsak derekasan felkarolta. Ily kevés értelmiséggel dicsekedhető község és vidék 3 alapító es 43 rendes tagot adott e jótékony egyletnek. Ujabban pedig 25-30 taggal szaporodott. A nemes irányu buzgalom evel sem érte be. Ugyanis pénztára gyarapítása végett nyári tánevigalmat rendez. Junius 25-én lesz a tánevigalom a báró Jósika-féle kastély udvarán. A rendező bizottság már megalakult s Pataki Dani elnöklete alatt nagy buzgalommal működik. Ha Jupiter pluvius el nem rontja, kedves junialisra számítunk. — Cs.-Gorbónak van még egy házagpotló egylete: a k a s z i n ó. Ennek könyvtára közelebből 45 művel gazdagodott. A beszerzett művek nagyrésze irodalmi színvonalon álló irodalmi regényekből áll. Főszűly van fektetve a hazai irodalomra. — Végül nem hagyhatjuk említetlen az állami iskolát, mely valóban legméltóbb az említésre. A gorbói állami iskola csak második évét tölti be, s már is meggyőzhette az intézőket, hogy beállítás nem volt kárba veszett munka. Jelenleg 3 osztálya van 37 tanonccal, két jó tanerővel (egy tanítóval és egy tanítónővel) ellátva. Tanítónője — Oroszlán Józsefné — dicseretes buzgalommal fogott hivatásához, mert az előirt tantárgyakon kívül a 2-ik és 3-ik osztály finüvendékeit ipari szakoktatásban is részesíti. Kukorica szalmából fonott székek készítésére tanítja a nagyobb fiukat, kik közül némelyiknek még kenyérkereseti forrásává válhatik ezen ép oly hasznos, mint nemesen szorakoztatató ipari szakoktatás.

Május.

Nyilvános számadás.

A tűzoltó-egylet által folyó évi május 29-én rendezett majális összes bevétele a felülfizetésekkel együtt volt: 100 frt- Ebből kiadatott 36 frt 30 kr. Tiszta jövedelem maradt 63 frt 60 kr. — Felülfizettek: Kovács Samuné 2 frt, Hoffman 2 frt 60 kr, Hatfaludi József 60 kr, Voit Gergely 60 kr, dr. Gájjágó László 60 kr, Horváth Károly honvéd főhadnagy 60 kr, Markus János 60 kr, br. Pölnic Lajos 60 kr, Lenászi 60 kr, Szabó János pénzügyőri fővigyázó 60 kr, Gradovics György 40 kr, Léner János 40 kr, Léner Sándor 30 kr, Papp János nyomdász 20 kr, Stein József 20 kr, Scheirich Árpád 20 kr, Richter Antal 20 kr, valaki 20 kr, Bernát Mór 20 kr, Verner Antal 20 kr, Körmöcy József 20 kr, Glüch Mór 20 kr, valaki 20 kr, Vasziák László 20 kr. Kustár Lajos orvos 20 kr, Solyomvári Gyula 20 kr, Bartha János 20 kr, Székely János 20 kr, Kovács Bogdán 20 kr, Tamás Gyula 20 kr.

A szives felülfizetők, valamint azok, kik megjelenésükkel a jövedelmet fokozták áldozat készségükért és a rendező bizottság tagjai szives fáradozásukért fogadják a tűzoltó-egylet hálás köszönetét.

A parancsnokság.

VEGYESEK.

DEÉS, 1882. junius 4.

— A közig. bizottság ülése f. év junius hó 8-a helyett 15-én d. e. 10 órakor fog megtartatni. Ugyanezen nap délutánjának 4 órájkor az árvaügyi küldöttség, a fegyelmi választmány

város hadisarc fejében 8 nap alatt 30 ezer ezüst forintot fizessen s e mellett a katonaság számára: 1000 drb. köpenyeget, ugyanyni nadrágot, fehér ruhát, ezer pár bakancsot, négy izben, 10—10 napi időköz alatt, a helybeli katonaságnál talál-tató minta szerint, saját költségén csináltasson. Ez több volt, mennyit egy kirabolt s megsarcolt város megbírhathott volna. Szept. 10-én tartotta a polgárság utolsó közgyűlését, melyből bizottságot küld Szebenbe ezek elengedéseért. Sok fáradtság után jutott a bizottság azon helyzetbe, hogy meghall-gassák; panaszuik siket fülekre talált; később ígérték elengedését, csak hogy pontos legyen, de nem engedtek el semmit; fizetni kellett. Pontos ily nagy összegnek, ily rövid időn való kifizetésben nem lehetett, büntetésül az itt levő katonaságot kellett saját költségén tartani s a mellett a sok fuvarozás terhe alatt majd nem leroskad. Végre, decemberben a város összes javainak, korcsmajogainak zálogba adása árán a sarcot kifizette, de 18 ezer forintot a ruha árába nem volt honnan vennie, az egyes lakósokra rották ki, s midőn a kiszabott időre kinem teremthették, readásúl a Rettegen levő katonsságot kellett tartani; hozzájárult a katonai korház — s lakok költségeihez az oroszhad-sereg részére adott 6 ezer forint árú ital megtérítése is. Lőfegyvereket, magyarpénzjegyeket összeszedték. A gyűlésezéseket 1849 októberben beszünt-tették. A helybeli társalkodó egyletnek mint cél-ra nem vezető egyleti épületnek továbbra való fenállása károsnak találattván, „bezáratni para-ncsoltatott.“ Mindenkiről titkos jegyzéket vezettek, megkezdődtek az elfogatások. A honfi szív néma keservében elborulva töredezett sohajjaiban adott kifejezést bánatának.

A kamarilla zsoldjában álló idegen ajkú hi-vatalnokok népesítik be a tért; jó érzésű magyar kevés vállalt gyűlölt kormányzás alatt hivatalt. Némettisztviselőket eddig a város kebelében meg-nem túrt orthodox zsidóság követte, mely külországokból bejövő elemmel folyton növekedvén s ma tekinté-lyes számú egyházközséget alkot. Kevés szám-ból álló görög egyházak tagjai nagy pártfogás

ülése pedig június 7-ike helyett június 14-én d. u. 4 órakor fog megtartatni.

— A **szamos-völgyi** vasút társaság igazgatóságának rendes havi ülése folyó hó 9-én délután 3 órakor a vasútársaság tanácskozási termében fog megtartatni.

— A **deési** keresetadó felszólamlási bizottság működését folyó hó 21-én megkezdette, s tárgyalásait a következő sorrendben fogja végezni: Szamosujvár város, szamosujvári, kékesi, magyarláposi, nagy-ilondai, es.-gorbói, bethleni, deési járásokból és Deés várossából beérkezett felszólamlásokat tárgyalja.

— A **szamos völgyi vasuton** folyó év június hó 11, 12 és 13-án két vonat fog naponta közlekedni és pedig: Deésről indul reggel 6 óra 15 perckor, Kolozsvárról indul reggel 7 óra 50 perckor, Deésről indul délután 4 órakor, Kolozsvárról délután 4 óra 28 perckor.

— A **deési ev. ref. templom** kőfala tovább építésére — az ezen célra alakult konzortium f. hó 17-én az „Angol”-hoz címzett vendéglő kertjében nyári táncmulatságot rendez. A meghívók e napokban küldetnek szét. E mulatság a jótékony cél iránt való tekintetből, mint a mely által Deés városa egy monumentális műve bevégezése segítették elő — bizonyára egyike lesz a legkedélyesebb és sikerültebb táncvígalmaknak, mely iránt már is nagy érdekltség mutatkozik. A rendező bizottság élén: szolgabíró Hatfaludi József, Voith Gergely és dr. Hankó Ödön lelkes honfiak állanak, kiknek jelszavuk: egyszerűség!!

— A **tűzoltó-egylet** május 29-én a Réterdön tartott májálisa mind jövedelem, mind kedélyesség tekintetében szépen sikerült. A jól hangolt társaság a kedvező időt felhasználva késő estig együtt maradt s csak éjfél tájt vonult be a tűzoltó fáklyák fénye és zeneszó mellett, éltetve az egylet jelenlegi és volt főparancsnokait, a pártoló közönséget, fő- és alispánt és a város polgármesterét. Megemlítettöknek tartjuk a rendező bizottság azon helyes eljárását, miszerint a társaságba illetéktelenül magát becsempésztett egyéniséget eltávolította s ez által a csak nem meg zavart kedélyességet helyre állította, mintegy példát mutatva jövőre, hogy mindenki csak az őt megillető helyen keressen szórakozást.

— **Román Miron** a keleti görög-egyház érseke a múlt hó utolsó napján városunkba érkezett. Hívei a város végén emelt diszkapunál várták, hol esperes Kupsa György hollómezei lelkész üdvözölte, melyre az egyházfőnök meghatottan válaszolt, az erre felhangzott „setreasee” után az eleibe ment négyes fogatra ülve hajtattott be lovasok kíséretében az Európa szállodába, hol élénk felköszöntések közt folyt le a tarsas ebéd, mely után a polgármester vezetése mellett a városban tett körutát, másnap látogatásokat téve utazott tovább.

— A **kolozs-monostori** m. kir. gazdasági tanintézetnél az 1882/3-ik tanévre az I-ső éves tanfolyamban nyolc állami alapítványi ösztöndíjas és négy szabadhely megürülván, ezeknek betöltésére pályázat hirdettetik. E tárgyban szerkesztőségünk is bővebb felvilágosítást adhat.

— A **hunymegyei** gazdasági-egylet alapszabályait a belügyminiszter megerősítette, s egyuttal az alispánhoz intézett leiratában elismerését fejezte a megye közönségének az egylet megalakításában tanúsított jóakaratu buzgalmaért.

— **Az elöpataki** postahivatal folyó évi június hó 1-ével működését megkezdvén, e tárgyban minden postai hivatalnál értesítést kaphatni.

— A **szathmár-nagybányai vasút** engedélyeseinek az engedélyokmányilag megszabott határidőt f. év augusztus 31-ig meghosszabbította az illető minster. A pálya részletes felmérésével már annyira előhaladtak, hogy a végbefejezéshez közelednek.

— A „**Magyar Föld**” írja: A beszercei szászoknak nagyon felnyílt a szemök s uton utfélen szidják a magyarokat, kik, különösen a tanítók, jegyzők dikcioznak szétlére s az oláhokat is izgatják a magyarok ellen. Egyik izgató nemrég Besztercén a vendéglőben hatalmas filippikát tartott Magyarország ellen. Ordítva monda, hogy a magyar semmi, s hogy Magyarországot majd ráncba fogja szedni Bismarck. Aztán dicsekedett azzal, hogy a szászok semmisítették meg a meghátráló magyar sereget Segesvárnál, s hogy ők és az oláhok üttették agyon a tehetetlen magyar sebesülteket, köztük Petőfit is. Kétségtelennek tartjuk, hogy ez csak üres handabandázás, de jellemző a „Kultur volk”-ra, hogy ily ocsmány tettel még dicsekedeznek.

— **Az új üstökös** bámulatos gyorsasággal gyarapszik fényben és terjedelemben. Tekintve az üstökös nagyságát és fényét, valószínűleg nap-pal is látható lesz tiszta időben az ég északi részén.

— A **berlini Schulverein**, melyet Magyarország hazafias németjei annyira megszágyonítottak ország-világ előtt, csak nem akar föl-hagyni vakmerő üzelmeivel. Ezrével küldözgetik a németektől lakott városokba, falvakba a német egyesület könyveit, hirlapjait és röpiratait. S a mi a legszomorubb, akadnak emberek, többnyire a magyarul nem értő néptanítók, kik a hozzájuk juttatott röpiratokat terjesztik a német polgárok között. Ezek a tanítók az abszolutizmus korszakának eleven maradványai s többnyire csehek.

— A **gazdászatra** nézve kedvező időjárás állott be, csütörtökön estve villám- és mennydörgés közt óráig tartó meleg zápor eső esett, mely minden terményünkre üdítő hatással volt, a tiszta buza is hányja kalászát, a kapálás nagyban foly. A sarlos gabonába jó közepes termést várhatni, nemcsak nálunk, hanem országszerte, sőt egész Európában s még Amerikában is az aratásra nézve hasonló reménnyel vannak.

— A **közelebbi** heti vásáron a törökbuza és a zab volt keresett, az elsőnek, mint mondan szokták régi nagy vékaja 1 frt 70—90 kr, a másíknak 90—95 kr. volt. A sajtnak kilója 40 kr. Egy pár pipe 1 frt 50 kr, Egy pár szép csirke 60—40 kr.

— A **képviselőházban** nagy érdeklődés mutatkozott a bosnyák vitát befejező zárbeszédék iránt, melyek után 83 szavazat többséggel a boszniai hitel megszavaztatott.

— **SPÁTZ LIPÓT** táncitanító folyó hó 24-én, szombaton, az „Angol”-hoz einzett szálló nagytermében tartja meg nagyszámu tanítványaival a próbabált. Belépti-díj személyenként 50 kr. Ezen népes és élvezetesnek ígérkező mulatságot a t. c. közönség figyelmébe ajánljuk. A próbabál kezdete este 7-kor.

— **Beust** gróf, párizsi nagy követünk nyugomba lépett. — **Torontálmegye** nagy veszélyben forog a vizáradás miatt. — **Az orosz cár** koronázását, nihilista merényletektől félelem miatt, a jövő évre halasztották. — **Egy amerikai** leány kereskedőnő fogtak el Budapesten, ki a Szegeden vásárolt hat ifjú leánynyal Amerikában akart jó üzletet csinálni. — **Budavár** bevételének 33 ik évfordulóját kegyeletesen ünnepelték meg Budapesten. — **Parasztlázadás** ütött ki Oroszország déli részein. — **4000 bányász** mondta föl a munkát a kevés munkabér miatt, a pécsi és szabolcsi kőszénbányáknál. —

A honvédelmi minster legközelebb törvényjavaslatot nyújtott be a haretéren elesett és munkaképtelenné vált katonák özvegyeinek és árváinak segélyezése végett. — **Szerajevóban** múlt hó 24-én kezdődött meg az ujoncozás. — **A minsterelnök** kijelentette, hogy a regálék megváltásáról szóló törvényjavaslatot a jövő ülésszak elé terjeszti. — **Az európai vasutak** jelenleg 170,490 kilométer hosszúságban ágaznak szét. —

Kápolnán a szabadságharc ottani nagy esztája emlékeztetére ünnep volt. Gyászmisével kezdődött, mely után az egri 1848-ki nemzetőrök zászlójának elől vitele mellett, kivonultak az elesett honvédek emlékszobrához. — „**A kálvinista Rómában**” értekezlet volt az orosz zsidók segítsége ügyében, Simonffy Imre, debreceni polgármester, Révész Bálint ref. szuperintendens és Huzly Károly kath. prépost hívták össze s a nagyszámu résztvevők mind keresztyének voltak. A polgármester indítványára elhatározták, hogy ez az ügy az emberszeretet általános ügye lévén, hozzá kell járulni a nagy nyomor enyhítésére. — **Az országgyűlési** függetlenségi párt elhatározta, hogy heti lapot indít meg, s a tervezet elkészítésére négytagu bizottságot küldé ki. — „**Pusztaszer és az ezredéves ünnepély**” cím alatt Göndöcs Benedek képviselő emlékművet ad ki, melynek tiszta jövedelmét a Gellérthegyen fölállítandó Pantheon és a Pusztaszeren felállítandó emlékkápolna javára a takarékpénztárba adja. — **A Petőfi-társulat** megkapta a debreceni felolvasás tiszta jövedelmét 350 frtot, melyet Debrecen városa száz forintos alapítványához fog csatolni. — **Esztergomban** az ottani reáliskola javára a bibornok-primás két ezer forintot adományozott kötvények-

ben. — **Komárom** városa hír szerint tárgyalásokat folytat egy külföldi konzorciummal, állandó dunai hid építése iránt. — **Egy cseh** városka, Eibogen lesz nem csak Ausztriában, hanem egész Európában, mely utcái és köztereit egészen vilamos fényvel világíttatja meg; a berendezésen már dolgoznak. — **A lutri** Ausztriában tavaly 8,760-638 fitot jövedelmezett. Ez is szép adózás! — **A két Humboldt**nak, Sándor és Vilmosnak szobrai ez év őszén állítják fel Berlinben. — **Kertészeti kiállítás** nyílt meg Párisban s nem csak a kertészeti ipar minden ága van rendkívül képviselve, hanem az egyes fajknál táblázatokban van kimutatva az is, milyen kezelésnek eredményei. — **Vekerli**, a róla nevezett puska feltalálója, s egy svájci nagy gyártelep igazgatója meghalt. — **A szultán** Aarifi pasát nevezte ki bécsi nagykövetté, miután Szerver pasa nem fogadta el a neki följánlott állást. — **Örvendetes** jelenség gyanánt jegyezhető fel a barátságos szellem, mely a közös hadsereg tisztikara s az egyéves önkéntesek közt mind inkább megszilárdul. Az utóbbi napokban ez több felé nyert kifejezést. E szellem megszilárdulása fogja mind inkább oda vonni a magyar ifjúságot a hadsereghez s ha egyszer a magyarság kellően képviselve lesz, megváltozik végkép az a sok bajt okozott régi katonai szellem is. — **Harmincezer** fitot küldött első részletkép a budapesti segélybizottság az orosz menekült zsidók részére, ez összeghez valláskülönbség nélkül járultak adakozók. — **Fiumében** pünkösöd másodnapján nagyon szívesen fogadták a magyar mérnök- és építész-egyletnek oda kirándult tagjait. A kirándulok nem veszik igénybe a város vendégszeretét s maguk fedeznek minden kiadást. — **Zomborban** pünkösöd vasárnapján nyílt meg a bács-megyei gazdasági-egylet által rendezett kiállítás. A tárlat igen gazdag, gazdasági gépek, állatok nagy számmal vannak kiállítva, — **Nagy-Szebenben és Medgyesen** pünkösöd-hétfőn a szászok népgyűléseket tartottak, melyeken halálokat fejezték ki a berlini Schulvereinnak. — **A délmagyarországi** német helyneveket a lakosság mind nagyobb számmal magyarosítja. — **Háromszék megyében** a besenyői ősi templom helyreállításánál a mészkegrec alatt igen szép freskóket találtak, mely szent Lászlót ábrázolja, a mint a kun vitét legyőzi. — **Baján** az ünnepek alatt mozgalmas élet volt, több függetlenségpárti képviselő érkezvén oda, kiket a nép túntetőleg fogadott; voltak nagy beszédék, de a vagyonosabb osztály távol maradt a gyűléstől. — **A közös** hadügyminisztériumban sürgősen dolgoznak a hercegovinai és krivoscsiai lázadás okmányszerű történetének összeállításán. — **Brodyban** a lakosság közt nagy izgatottság kezd elharapózni, mert az oroszországi menekült zsidók száma már tízenötezer főre szaporodott s a városban és környékén roppant drágaság uralkodik. — **Rómából** távirják, hogy gróf Ludolf lesz Ausztria-Magyarország nagykövete az olasz udvarnál. — **Egy berlini** közlöny vezércikkkel szólítja fel a morvaországi és magyarországi tótokat, hogy fogadják el irodalmi nyelvül a cseh nyelvet. Ezzel mind a két törzs nyerni fog, ugy a cseh, mint a tót. A tótok aztán egészen másképen állhatnak szembe a magyarokkal. A csehek izgatásának meglesz a maga jó következménye. Mert ez minde- nek előtt felső megyéinkre fogja irányozni a magyar társadalom és kormány figyelmét. —

Felelős szerkesztő és kiadó: Kovács Samu.

HIRDETÉSEK.

Sz. 97.—1882.

Arverési hirdetmény.

A deési kir. járásbírósi végrehajtó részéről ezennel közhírre tétetik, miszerint Deutsch Ábrahám felperesnek Ausspitz József deési lakos alperes elleni 500 ft s járulékaí iránti perében az 1882. évi 1488 polg. számu végzéssel az árverés elrendeltetvén, annak alperes üzleti helyiségében Deés városa piacán leendő megtartása folyó 1882. évi június hó 6. napjának délelőtt 9 órája tüzetik ki, a mikor a bíróság lezalogolt 490 frt 29 kr-ra becsült külömbféle ingó tárgyak a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett elfognak adatni.

Kelt Deésen, 1881. május hó 25-én.

Br. Pölnitz Lajos,
küldött végrehajtó.

Hirdetmény.

Alólírt hivatal részéről ezennel közhirre tetetik, miszerint Fonác község tulajdonát képező ugyanazon községben lévő 2 lisztelő malom folyó 1882. évi július 1-től kezdődőleg három egymásután következő évekre f. 1882. évi június 19-én d. e. 10 órakor Fonác községében a község házában nyilvános árverezés útján a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 170 forint, mely összegnek 10%-ka árverezni szándékozók által bánatpénzzül előre leteendő lesz. Az árverési feltételek alólírtánál a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők. Zárt ajánlatok is az árverezésre kitézött óráig elfogadhatók.

Magyar-láposi járás szbirójától.

M.-lápos, 1882. május hó 26.

Nagy Lajos,
s. szbiró.

1—3

Üzleti hirdetés.

Ezennel van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint **fűszer, festék és anyagkereskedésben: cukor, kávé, liszt és mindenféle fűszer** a legjutányosabb árakban kapható. Ugyisintén, mint minden évadra frissen hoztatott, úgy az idén is már megérkezett **friss ásvány gyógyvizeimet**, u. m. *Karlsbadi, Malom- és várháti, marienbadi, seltersi, gúshübli, Bilini, pilnai, hali, Jod, Rákoci, Viktoria, Hunyadi, luiki; Margitforrás, stójkai és borszéki* vizeket a nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlani. Nemkülönböztetve csehországi **táblaüvegeimet és aranyléceket** üvegezésre; elvállalok minden üvegezéshez való munkát, és aranyozott lécekből bármily nagyságú **képek** elkészítését a legjutányosabb áron. Továbbá Deésen csakis nálam kapható **amerikai fűkivonatú mell pasztillákat és mell szörpöt.**

Végül, hogy én **Komornér S.** kir. sz. márványkészítmény gyáranak Bpsten, ügynöke vagyok, s a nevezett cég a megrendelés könnyítése végett egy gazdag tartalmú mintakönyvet kiválólággal: **sírkövek, építészeti templomok, kávéházi és más termek berendezésére** minden alakban és stílusban adott ki, mely a tisztelt közönségnek megtekintésére nálam rendelkezés alatt áll. És a nálam lévő árjegyzék szerint **minden néven nevezendő megrendelést** ép oly jutányosan fogok eszközölni, mintha az egyenesen felhatalmazómnál tétetett volna.

Becsés megrendelésüket számomra kikerve, ajánlom magam tisztelettel

Deésen 1882.

EHRENKAUFF FERENC.

4—14

A DEÉSI TAKARÉKPÉNZTÁR június 11-én d. u. 3 órakor saját helyiségében tartja meg RENDES KÖZGYŰLÉSÉT.

TÁRGYAI:

1. Igazgatói jelentés;
2. A zárszámla beterjesztése;
3. A felügyelő bizottság jelentése;
4. A tiszta jövedelem felőli határozat.

A fennírt gyűlésre a t. c. részvényeseket tisztelettel föl hívja személyesen megjelenni, vagy felhatalmazottjaik által magukat képviseltetni.

Deés, 1882. május 26.

Az igazgatóság.

2—3

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Szolnok-Dobokamegye főispánjától.
Sz. 788.—1882.

Hirdetmény!

Közhirre tetetik, hogy a f. évi augusztus hó 20-iki deési baromvásár alkalmával, az állam részére egy és fél éves — Miniszter úr Ő nagyméltóságának 18.501—1882. sz. meghagyásához mérten — esetleg idősebb, de semmi esetre sem fiatalabb bikaborjuk vásárlása fog általam illő ár mellett eszközöltetni.

Ugyanez alkalommal a legszebb ily bikaborjuk tulajdonosai egy 3, egy 2 és egy 1 drb. magyar aranyból álló jutalmakban fognak részesítettetni.

Mindazoknak tehát, kik ily bikaborjukkal bírnak s azokat értékesíteni óhajtják, s illetve jutalmazásra is igényt tarthatóának, ezen országos vásárt figyelmükbe ajánlom
Deésen, 1882. május hó 25-én.

Br. Bánffy Dezső,
főispán.

1—3

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Fontos gyarjintermelők és gyarjkereskedőknek

Aluljegyzett társaság átvész, működésének tizenegyedik évében, mindenfajta gyarjút úgy gyarjtermelő, mint bizományi eladásra. Átvész továbbá háttomosított és zsibányit ugyanígy mindenféle gyarjút bizományi eladásra igen esélyes jutalék felszámolása mellett. A társaság kívánatára készpénz előlegeket nyújt igen jutányos kamat mellett. A gyarj a gyárlétségeiben van rakározva és biztosítva, mert díj nem fizetetik. Vasúttal vagy gőzhajóval hozzánk érkező gyarjunkt általunk hoztatottak a gyárba és érkezésük szerint folyó számokkal ellátva szigorúan egymástól elkülönítve ezen sorban kerülnek mosás alá. Az eladás bel- és külföldi gyáraknak eszközöltetik lehetőleg magas árak mellett.

Első magyar gyarjtermelő és bizományi részvénytársaság

BUDAPESTEN.

Viszontai Kovács László,
elnök.

P o n t o s s z o l g á l a t !

NIKK FERENC

szállítmányi- és bizományi üzlet, legnagyobb vas-, fűszer-, festék- és anyagkereskedés
DEÉSEN.

Főherceg **Albrecht**-féle friss **májusi** sajt. — Mindig friss **Perlmosi Portland cement.** — **Kufsteini Hydraul mész** egyedüli főraktára, felette jutányos áron, nagykészlet mindennemű épületfa, deszka s más anyagokból.

Jó minőségű tégla, ezer csak 12 forint!

Legnagyobb raktár!